

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vammaisneuvoston vastaus Avoimeen lausuntopyyntöön

Asianumero: 4631/00.01.02.01/2024

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia ja palveluverkkosuunnitelma

Palvelustrategian sivusto ei kokonaisuudessaan ole helposti saavutettava, vaikka laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta velvoittaa julkista sektoria noudattamaan saavutettavuusvaatimuksia. Vammaisneuvosto pyytää jatkossa kiinnittämään huomiota sivustojen saavutettavuuteen.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vammaisneuvosto antaa lausuntonaan avoimeen lausuntopyyntöön seuraavaa:

1. Palvelustrategian osalta vammaisneuvosto nosti esiin huolensa, että lähipalveluiden karsiminen saattaisi nostaa hoitoon ja palveluiden piiriin hakeutumisen kynnyistä vammaisilla ja ikääntyneillä henkilöillä, joilla paikasta toiseen siirtyminen aiheuttaa haasteita, sekä lisäkustannuksia.
2. Mitä lähipalvelut käytännössä merkitsevät eri skenaarioissa jää hyvin epäselväksi vammaispalvelujen osalta. Tulee huomioida, että jos vammaispalvelujen tuottamiseen käytetään monipalveluautoa tai kumppaniverkoston kiinteistöjä, ne ovat esteettömiä. Esteettömyys ja saavutettavuus ovat tärkeitä edellytyksiä sille, että vammaiset henkilöt voivat elää itsenäisesti ja osallistua täysimääräisesti kaikilla elämänalueilla.
3. Palvelustrategiassa on mainittu, että yhteisöllinen asuminen ja palveluasuminen kasvaa Joensuun seudulla mm. asiakkaiden toiveista asumisen suhteen. Tämä kohta tarvitsisi mielestämme tarkennusta, onko tästä jotain tilastoja tai kyselyjen tuloksia olemassa, koska lause antaa kuvan, että vammaisten asuminen tulee jatkossa keskittymään Joensuun seudulle. Palveluasumisessakin on huomioitava, että jokaisella on oikeus valita asuinpaikkansa. Tämä oikeus turvataan mm. Suomen perustuslaissa ja YK:n vammaisia ihmisiä koskevassa ihmisoikeussopimuksessa.
4. Vammaisneuvosto olisi halunnut, että vammaisvaikutusten ja yhdenvertaisuusvaikutusten arviointia nähtäväkseen palvelustrategia luonnoksen yhteydessä. Nythän ei ole olemassa mitään laajempaa arviointia, miten eri skenaariot vaikuttavat vammaisten ihmisten hyvinvointipalveluihin.
5. Vammaisneuvosto esittää huolensa siitä, että Kontiolahdelle suunnitellaan soteasemaa sotekeskuksen sijasta.
6. Vammaisten henkilöiden tulisi olla yhdenvertaisessa asemassa koko maakunnan alueella. Saatavilla olevat palvelut eivät saa olla kiinni asiakkaan asuinpaikasta.
7. Toisaalta vammaisneuvosto haluaa korostaa vammaisten oikeuksia samoihin palveluihin kuin muillakin. Palvelujen tuottamisessa tulee pitää mielessä oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo.
8. Muiden vammaispalvelujen lisäksi perusterveydenhuollon palvelut tulee taata lähipalveluina, joita digi- ja kotiin tuotavat palvelut tukevat.
9. Palvelujen tulee olla saatavilla oikeassa paikassa, oikeaan aikaan. Kaikissa palveluissa tuli muistaa laittaa asiakas keskiöön eli tuottaa palveluita asiakaslähtöisesti.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vammaisneuvosto 23.08.2024

Tero Lepola
Puheenjohtaja

Juha Rätty
Varapuheenjohtaja